Փոստը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի. — Տարեկան բաժանորդագինն է երկու ես կես արծաթ Մեճիտ կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքաղաքիս ես իր արուարձանաց ես քե՛ գառառաց համար։ — Վեց ես երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի։ — Հատը 40 փարայ է, ես կը գտնուի մասնաւորապես Պահչե-Գաբու ջրավաճառ ես գրավաճառ Նշան աղալի խանութը։ — Ծանուցմանց տողը 3 դր. է մէկ անգամի համար։ Աւելի աժան կ'ընկայ աւելի անգամներու համար։

ՀԱՍՑԷ

Աս. Ցճօրէճ—Տէր Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

Պալըգ—Բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ թիւ 16

ՇԱԲԱԹ

درعليه‌ده بالق پازارنده نافعه خاننده اوست قاتده

١٦ نومرولى اوطه‌ده «پونچ» غزته‌سى صاحب امتيازى

همپارسوم آلاجاجيان

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du Journal Armenien
POUNTCH
16 Nafié—Han Balouk—Pazar 16
CONSTANTINOPLE

ԹԻՒ 2838 — 1863—1866—1903 ՅՈՒԼԻՍ 19

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՍԻԿԱՒՈՒ ԹՈՒՂԹԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ստիպուելով այլ՝ Հիւանդանոցի սեպհական սիկաւի թղթին կնճռերն պահուելի մէջ չկրնալ ճանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքաղաքիս ես իր արուարձանաց ես քե՛ գառառաց համար։ — Վեց ես երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի։ — Հատը 40 փարայ է, ես կը գտնուի մասնաւորապես Պահչե-Գաբու ջրավաճառ ես գրավաճառ Նշան աղալի խանութը։ — Ծանուցմանց տողը 3 դր. է մէկ անգամի համար։ Աւելի աժան կ'ընկայ աւելի անգամներու համար։ նախապատրաստական գործողութիւններ կատարելու համար։ Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ նախ ամէն կասկածներ ցրել, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ուրիշ ոեւէ սիկաւի թուղթի մը պէս չէ, որ ամէն ոեւէ ձեռագործ կրնայ նմանցնել, եւ ապա ցոյց տալ, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ամէն կողմանէ գերազանցած է ամէն տեսակ սիկաւի թուղթերը։

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ նախ ամէն կասկածներ ցրել, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ուրիշ ոեւէ սիկաւի թուղթի մը պէս չէ, որ ամէն ոեւէ ձեռագործ կրնայ նմանցնել, եւ ապա ցոյց տալ, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ամէն կողմանէ գերազանցած է ամէն տեսակ սիկաւի թուղթերը։

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ նախ ամէն կասկածներ ցրել, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ուրիշ ոեւէ սիկաւի թուղթի մը պէս չէ, որ ամէն ոեւէ ձեռագործ կրնայ նմանցնել, եւ ապա ցոյց տալ, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ամէն կողմանէ գերազանցած է ամէն տեսակ սիկաւի թուղթերը։

Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կ'ուզէ նախ ամէն կասկածներ ցրել, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ուրիշ ոեւէ սիկաւի թուղթի մը պէս չէ, որ ամէն ոեւէ ձեռագործ կրնայ նմանցնել, եւ ապա ցոյց տալ, որ իր ունեցած սիկաւի թուղթը ամէն կողմանէ գերազանցած է ամէն տեսակ սիկաւի թուղթերը։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

*ԽԱՐԲԵՐԴ. 4 Յուլիս 1903։ — Ազիզաղոզրիւնը Բայուցի հայերուն։ — Բալուցին՝ մանաւանդ այս վերջին տասը տարիներու ընթացքին մէջ այնպիսի ունակութիւններու հետեւանքով քայլ առ քայլ կը մօտիկնայ բարոյական ինսըր անկումին ու չ'զգար ընաւ։ Նա՝ չատ ազատ է հիմա իր անձին վերաբերող բարոյական չինիչ պարտականութիւններու մասին պատասխանատուութիւնները ընդունելէ։ երբ բացատրութիւն պահանջուի իրմէն, չատ դիւրութեամբ պիտի պատասխանէ թէ՝ «անհնական պայմաններս չեն ներեր» որ արդարև ալ չքմեղանք մ'ըլլալու հանգամանքը պիտի սահմար իր պատասխանը՝ երբ ազդին անպէտ ծախքերու դէմ ալ նոյն յանկերգը նորէն կրկնէր. բայց՝ ընդհակառակը՝ Բագոսի տաճարին խնկարկելու համար առատաձեռն է ու քսակին բերանը միշտ բաց։ Ինչ բացառութիւնը մէկ կողմ առնելէ վերջ՝ չեմ վարանիր ըսելու թէ՝ 15 տարեկանէ վեր եղողներէն մինչ 50 տարեկան հասակը կրող անհատը՝ գերին դարձած է ալքողամոլութեան ագեղ ու աւերիչ ախտին. ժողովուրդին մեծ մասը՝ հայէ առաջ իակ՝ պարագի ու սիրայքի առեն կարեւորին ու նուիրականը կը սեպէ ալքողի պատրաստութիւնը իւր տան մէջ։ = Դինին ու օղին, այս երկու պաշտելի առարկայք, ո՛չ այնչափ բալուցի ծերին, որքան նորատի երիտասարդին՝ պաշտելիք մ'անդին պաշտելի դարձած են. այնպէս կը կարծեն թէ՝ պիրենք առաքինի ու պատուաւոր ընող միակ միջոցը ոգելից ըմպելին է. անոնց մէջ կ'արհամարհուի այն ողջամիտ անհատը՝ որ բնական կարաւնները՝ երբ գինիով ու օղիով լեցուն չըլլան. ամենասաղքատիկը անգամ պիտի մուրայ ու գուրայ ձըմբան երեք ամիսներուն համար և իր կենսալից պաշարը ձեռք բերէ. մէկ խօսքով՝ բալուցիին համար մարդկութեան չքնաղական մէջ ամենաբարձր դիրքը գրաւողները յաճախ գործածողներն են. անոնք՝ որ ամէն օր անհատական պարագ կը նկատուին տասնէ աւելի գաւաթներ կտնդէլ վերջ՝ անկէ դուրս ելնել։ Նշանակելի բան մ'է ըսելու թէ՝ երիտասարդները խնջոյքի ու տօնական օրերու մէջ իրարու դէմ կը մրցին՝ իրարմէ ունեցած գերազանցութիւնը ու յաղթանակ մը տանիլը՝ չատ խմելով ցուցնելու համար։ Բալուցի մէջ կրնայ այլեւս փնտռուիլ զարգացումի տունչը, կրօնի չերմեռանդութիւն ու այն ամէն բարեմասնութիւնները, որոնք այժմէութեան բուռն պահանջներն էնին ճառ ու խորին վիշտ է մեզ ըսել թէ ալքողամոլութիւնը իր գազիր խարազանով հետ'ւ, չատ հեռու վտարած է զանոնք բարեկեցութենէ՝ իրեն երկրպագուներ որոգելու։ Այ՛, ամէն տարակուսանքներէ զերծ է ըսել թէ՝ այս տխուր ու քայքայիչ քնութիւնը ունեցող այսպիսի ժողովրդաւար ընթացք մը՝ հետզհետէ անդարմանելի կը դառնայ հոն՝ իրենց մէջ քանի որ՝ Բալուցի մէջ գտնուող էն աչքառուն, որ՝ իւր թաղին կամ գիւղին ներկայացուցիչն է, բարքերու ողղութիւններու ծաւալման տիպար մ'ըլլալու օրինական պատասխանատուութիւնները հարկին տակ կը գըտնըուի, ան է աւելի գերին՝ մահարաւէր ախտին։ Այս եպերելի ունակութիւնները գիւղերէն աւելի քաղաքին մէջ գերազանցած կը տեսնուին առաջին հանդիպումիդ։ = Գալով Առաջնորդարանի գործերուն՝ արդէն բարձի թոզի եզած են Գեր. Տ. Եղնիկ վարդապետի անկէ մեկնելէ ի վեր, և վարչային ամէն գործերը՝ երկու քահանաներու խաղալիկ դարձած են, որոնք արդէն՝ ժամանակին չփացած՝ ու իրենց թեկնածու ըրած են հինաւուրց քանի մը ջղկեր՝ որ մինչ իսկ գործն ու արդիւնքը իրարմէ չանազանելու անհարկի վիճակն ունին. եթէ գնահատելի գործ մ'ունին՝ ան ալ սա՛ եղած է միայն, որ երբ մէկը յանուն արդարութեան քանի մը լառով կարծիք մը յայտնել ուզէ, իսկոյն զանի չախչախելու լքելու, և ըստ հարկին համաձայն են պատիր յերիւրանքներ պարունակող (մաղպաթան) կնքել, առանց խնդրոյն գաղտնիքին թափանցելու, ու այդպէսով չատ հեղ ալ նիւթապէս տուժել տալով անոնց. ինչու որ գինիին թմրեցուցիչ աղդեցութիւնը՝ մինչ ամէն հարցումի դէմ այո՛, պատասխանը մրմնջելու թոյլատուութիւնը կ'ընէ. ա՛լ ասկէ կրնայ հետեւցուիլ թէ՝ ինչ գործուածներ չեն գործուիր այդ չրջանակին մէջ։ = Քանի մը խօսք ալ կրթական տեսակէտով։ Սրգէն չատ դիւրին է մակաբերել թէ՝ դպրոցները, իրենց նախկին գոյութիւնը բոլորովին կորուսած՝ ողորմելի վիճակ մը կրնան պարզել. գիւղօրէից մէջ՝ զարգացումի եռանդը արդէն մեռած է. միայն 1-2 գիւղեր անուանական դպրոցին կ'ունենան, այն ալ միայն ձմրան երեք ամիսներու մէջ։ Քաղաքի հայոց երկսեռ վարժարաններըը արդարև չարունակական վիճակ մ'ունեցած են, բայց չեն կրցած ակընկալեալ արդիւնքը տալ. ասալ ուրիշ բան չէ, այլ անոր վարիչ անդամները սոսկ իրենց փառքին ու եսին զոհած են 200 է աւելի մատաղ մանուկներու ապագայ յաջողութիւնը։ Ատուպ

ԽԱՐԲԵՐԴ. 10 Յուլիս 1903.— Հանդիսաւոր պատահարտիւն մը։ Ամսուս առաջին օրը տեղի ունեցաւ քաղաքիս Մայր եկեղեցւոյ Ս. Կարապետի մէջ բնիկ Եւդոկիացի Տէրտէրեան Մեծ. Միհրան էֆէնտիի պսակադրութիւնը՝ ընդ օրիորդ Լուսինէ աղ Թիֆէնքճեանի։ Երկու պատկառելի ամուսիններն ընկերակցութեամբ բազմաթիւ հանդիսականներու և առաջնորդութեամբ արժ. քահանաներու ու դպրոցական երգչախումբի աշակերտներու, 1½ին առաջնորդուեցան ի Ս. Եկեղեցի։ Ձամբան աշակերտներն միահաղոյն երգած «Աստուած Լուսոյ» և «Լուսնակին անուշ» հոգեզմայլ երգերը, հանդիսական խռնդութիւնն ու անհամար հանդիսատեսներուն ժպտուն դէմքերը մերթ հիացում կ'ներշնչէին։ Հարսնեկան մեծ խռնդը եկեղեցին մտած պահուն երեք սեղանները համակ լուսազարդուած էին բազմաթիւ մոմեղէններով։ Ժամը 1½ին սկսաւ նախ. Ս. Պատկի և ապա Ս. Պատարագի արարողութիւնը։ Պատկի առեն դպրաց երգած «Ուրա՛խ լեր» չարականը եկեղեցւոյ վեհաշուք կառոյցը կը թնդացնէր։ «Տէր Աստուած Արարիչ ամենայն արարածոց» ազօթքէն անմիջապէս ետքը վարժարանիս սաներէն եղիչէ Տ. Ղ. բերկրալից չեշտերով արտասանեց հետեւեալ հատուածը Ճառը.

Մեծայարգոյ հանդիսականք,

«Պատիւ ունիմ ըսելու այն պսակադրութեան պատուական հանդիսին առիթով քանի մը խօսք արտասանել՝ մասնաւորիչ ընելու մարդուս արժանապատուութեան վերաբերող քանի մը կէտերը։ Վերնախնամ Տնօրէնութիւնը տիեզերքի վրայ ճանչցըուած արարածներուն մէջ ամենէն մեծ՝ բանական մարդը ստեղծեց, որպէս զի աճի ու բազմանայ, և բովանդակ ստեղծուածներուն տէրն ու իշխանը լինի։ Աստուածային այս լիազօր արտօնութեամբ իրաւ է թէ մարդը իւր լայն հանճարով կ'ինչեւ հասատարած Ովկիանոսներուն, անոնց կատարի ալիքները իւր տարին տակ առնելով։ Հպարտ լեռներու վերեւէն ու ստորոտէն, թաւուտ անտառներու խորերէն ու ձորերէն սահելով կը տանի ու կ'անցնի թռչունի արագութեամբ։ Հնարագէտ մարդուն համար, ա՛լ նչանակութիւն չունի տանձել ու իր հրամանին տակ պահել ամէն ի ամէնկու կենդանիները։ Կը զարմանանք սակայն, որ այսքա՛ն կարողութեան տէր մարդն չատ անգամ չունենար կարողութիւնն զսպելու իւր մէջ ու նեցած այն մոլութիւններն, որոնք Ընկերական կեանքը կը ստորնացընեն ու մինչև անտանական անարգ վիճակ կը հասցնեն։ Ընկերական կեանք ըսածնիս ամենէն առաջ վերաբերութիւն ունի ամուսնութեան սրբազան կապակցութեան, որ երկու անհատներու մէջ կը տահմանաւորուի անկեղծութեան գեղագոյն սիրով։ Երբ մարդիկ ընտրեն ամուսնական չրջանակին մէջ մտնալ, նոյն տաեն յարատեւ ու հաստատուն ախտով ընկերուհին պէտք է ընտրեն տուրբ սիրով ու միակամ ոգեւոյ կենցաղավարելու պայմաններով, ու ատոր հետ մէկտեղ ղօրաւոր կամք ունենան ընկճելու և իբաց մերժելու ապագայ այն խոչընդոտները, որոնք սովկիանեն ալիքներէն ալ չարհաւրելի են աչքերնուդ, որ չատ անգամ մարդս կէս ճամբան վրայ անելանելի անդունդներու մէջ կը խոթատեղեն։ Միութեամբ կապուած ընկեր ու ընկերուհի այս կարգի վտանգներէ ապրեցնելու փրկարար միջոցն է անկեղծութեան անհուն սերը, զոր պիտի կրնանք գտնալ այն մարգերուն ու այն սիրաերուն մէջ, որոնք կրթութեան ճաշակն հիմնապէս ստացած՝ կը ճանչնան իրենց կոչումն ու մարդկային արժանապատուութիւնը։ Պատկառելի հանդիսականք վստահ են անշուշտ թէ Մեծ. Միհրան էֆ. Տէրտէրեան և համեստուհի Օր. Լուսինէ աղ Թիֆէնքճեան, որոնք երկու պատուական գերդաստաններու չառաւիղներն են, ու այսօր հանդիսատեսս հայ ուղղափառակեդեցւոյ Ս. Օրինօք ու մեծ խորհրդով միանալ ցվերջ մեկմեկու կենակից ըլլալ ուխտելին, գիտակից են իրենց վսեմ կոչումին ու մարդ ըսուած անհատին արուած արժանապատուութեան. այո՛, գիտեն թէ ի՛նչ է ամուսնական միութեան սրբազան սերը. գիտե՞ն թէ մեր սիրելի Ազգին բարեհամբաւ ընտանիք սարքելու համար ոչքա՞ն խոհեմութիւն, չարերէ ու վատթարներէ ազատ ապրելու ոչքա՞ն լրջմտութիւն ու ջօրաւոր կամք պէտք է։ Հաւատամ եմ, որ այդ ամէնը ինչպէս ունի Մեծ. Միհրան էֆէնտի, նոյնպէս ունի նաև իւր հարմեստուհի կենակիցը, գիտնալով հանդերձ թէ՝ այս օրէն սկսեալ իրենց կեանքին գոյութիւնը մէկմէկու նուիրեցին, և ա՛լ մէկ չունէ ու մէկ մարմին են։ Մաղթենք առպակիչն մեր Քրիստոս, որ իւր Աստուածային աչովը սոյն երկու ամուլները անսասան պահէ իրենց սահնակ Պատկին հովանիին տակ, խաղաղաւէտ ու երջանկաբեր օրերով թառչեցայ բարձի վրայ հանգիստ ապրին ու զերար վայելեն մարդասիրութեան արդիւնալից գործելով։»

Ճառախօսութենէ ետքը՝ մասնաւոր հրաւէրի համաձայն՝ ¾ ժամ չափ տեսանէն խօսեցաւ քահանայ մը. նոյն ճառին մէջ ըսուած «Ամուսնութեան կապակցութիւնը անվտանգ պահելու միակ միջոցը, անկեղծութեան անհուն սէրն է» նախապատրաստութիւնը բնաբան ընելով՝ բացատրութիւն տըուաւ թէ, երբ երկու կենակիցներ ունենան իրենց մէջ տուրբ սէրը, պիտի կրնան կատարել իրենց գեղագոյն պարտքը դէպ ի Աստուած, և պարտաճանաչութիւնը դէպ ի իրենց ազգատոհմը։ Միհրան էֆէնտիի հայտնած փափաքին համաձայն՝ Ս. Պատարագը ժամը 2¾ին սկսաւ ծանր ու նեղդաշնակ, և վերջացաւ 4ին։ Նոյն օր Թիֆէնքճեան Մեծ. Յարութիւն էֆէնտի (աներջորդի Միհրան էֆ. ի) բազմաթիւ հրաւիրեալ թէ՛ ցերեկին և

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական Սովետական Գրադարանի հրատարակությունից լույս է տեսել Ս. Պետրոսյանի «Ինչպես ես դարձել կոմունիստ» գրքույկը։ Գրքույկը նվիրված է Ս. Պետրոսյանի կոմունիստ դառնալու 10-ամյակին։ Գրքույկում հեղինակը պատմում է, թե ինչպես է ինքը 1917 թ. հեղափոխության ժամանակ, 17 տարեկան հասակում, մտել բոլշևիկների շարքերը, ինչպես է նա մասնակցել Բաքվի Կոմունայի պաշտպանությանը, ինչպես է նա 1918 թ. հունիսին անցել Ռուսաստանի Կոմունիստական (բոլշևիկների) կուսակցության շարքերը։ Գրքույկում հեղինակը պատմում է նաև իր հետագա գործունեության մասին։

Գրքույկը վաճառվում է 40 կոպեկով։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ գործերը կոլտնտեսությունում, ընկեր Ավետիսյան։

— Ամեն ինչ կարգին է, ընկեր Ստեփանյան։ Ամեն ինչ կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ ցանքսի գործը։

— Ցանքսի գործը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ անասնապահությունը։

— Անասնապահությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կուլտուրական աշխատանքը։

— Կուլտուրական աշխատանքը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների կենցաղը։

— Կոլտնտեսականների կենցաղը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների նյութական ապահովությունը։

— Կոլտնտեսականների նյութական ապահովությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների մշակույթը։

— Կոլտնտեսականների մշակույթը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների առողջությունը։

— Կոլտնտեսականների առողջությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների տրամադրությունը։

— Կոլտնտեսականների տրամադրությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների ոգևորությունը։

— Կոլտնտեսականների ոգևորությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների ուրախությունը։

— Կոլտնտեսականների ուրախությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների տոնական տրամադրությունը։

— Կոլտնտեսականների տոնական տրամադրությունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հանգստյան օրերը։

— Կոլտնտեսականների հանգստյան օրերը ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հանգիստը։

— Կոլտնտեսականների հանգիստը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների քունը։

— Կոլտնտեսականների քունը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների ախորժակը։

— Կոլտնտեսականների ախորժակը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների սեքսուալ կյանքը։

— Կոլտնտեսականների սեքսուալ կյանքը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների ամուսնական կյանքը։

— Կոլտնտեսականների ամուսնական կյանքը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների ընտանեկան կյանքը։

— Կոլտնտեսականների ընտանեկան կյանքը ևս կարգին է։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները հարևանների հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները հարևանների հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները ընկերների հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները ընկերների հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները ղեկավարների հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները ղեկավարների հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները կուսակցության հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները կուսակցության հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները խորհրդային իշխանության հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները խորհրդային իշխանության հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինի հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինի հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինյան կոնստիտուցիայի հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինյան կոնստիտուցիայի հետ ևս կարգին են։ Ամեն ինչ կարգին է, ինչպես ասում են։

— Ինչպե՞ս է ձեզ մոտ կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինյան ընտրական օրենքների հետ։

— Կոլտնտեսականների հարաբերությունները Ստալինյան ընտրական օրենքների

= Բէչլմայէ հեռագրուած է թէ՝ Իւնիճն անուն լոկոմոթիւի դործաւորին մէջ հրդեհ պատահելով՝ բոլոր գործիքներն ու ապամնէյն այրեցան։

= Օաէսսայի մէջ՝ նշանաւոր ընտանիքէ օրիորդ մը՝ ուսուցչական մը հետ պսակուելու առեն յանկարծ մեռաւ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Բոլոր աշխարհի ծովերուն վրայ 14,000 թղթատար չոգենաւներ կ'երթեւեկեն, որոց 3000 ը անգղիական դրօշակով են։

— Պաշտօնական կոչունքներու մէջ, մինչև 16դ դարու վերջը, անպատճառ հնգկանաւ գտնուելու սովորութիւն կար։

— Գերմանիոյ մէջ կանոնց թիւն արանց թիւէն 90,000 աւելի է. իսկ Գաղղիոյ մէջ արանց ու կանոնց թիւերը գրեթէ հաւասար են։

— Գաղղիոյ կառավարութեան հաշուեկշիռն՝ 1800 է մինչև 1900, բարձրացեր է մինչև 3547 միլիոն ֆրանք։ Տարուէ տարի 27 միլիոն ֆրանք աւելցեր է։

— Միացեալ Նահանգաց մէջ՝ ըստ երկրաբանական դիւանին, անցեալ տարի 17 միլիոն 800 հազար թօնս ձուլածոյի արտադրութիւն եղեր է, 1897է ի վեր գրեթէ կրկնապատկուած ըլլալով։

— Անցեալ տարի ի Փարիզ Բաստէօրեան դարմանատան մէջ 1106 հոգի դարմանուեր են, որոնք կատաղի չունէ խածուած թունաւորուած էին։

— Ի Գաղղիա, երկու ենթատոպ՝ 21 ժամու մէջ 120 քիլօմեթր տեղ հեծեան գացեր, և մրցանակ առեր են։

— Տարւոյս սկիզբէն մինչև յարդ, Գերմանիոյ Համպուրկ քաղաքի նաւահանգստէ 86,480 հոգի ելեր են՝ Ամերիկա գաղթելու համար։ Անցեալ տարի այդչափ ժամանակի մէջ գաղթողներուն թիւն է 72,469։ Պրէմէնի նաւահանգստէն ալ այս տարի 97,000 հոգի մեկներ են։ Վերջին տասնամեայ վիճակագրութեամբ կը հաստատուի թէ՝ ամէն տարի կ'աւելնայ գաղթողներուն թիւն։

— Փարիզի ոստիկանութեան տարեկան վիճակագրութենէն կ'իմացուի թէ՝ անցեալ տարի Փարիզի մէջ 1343 հրդեհի դէպք պատահած է, և թէպէտ ուրիշ տարիներու հրդեհի դէպքերէն քիչ, բայց վնասը չատ եղած է. — 13 1/2 միլիոն ֆրանքի չափ։ Հրդեհի դէպքերուն 530 ը՝ լամպարի չրչելէ կամ իւնալէ պատահած է. 85 ը՝ լամպարի պայթելէ. 81ը՝ ձիթաթիւղի բորբոքելէ. 29 ը՝ ելեքտրիկէ. 10 ը՝ չմաբած լուցկի նետուելէ. 5 ը՝ լուցկիի հետ տղայոց խաղալէ. 18 ը՝ կրակի տալէ զգուշ չորցնելէ. մնացեալները՝ զանազան պատճառներով։ Նոյն վիճակագրութենէն կ'իմացուի թէ՝ հրդեհի զոհ եղեր են 5 հոգի, և հարիւրէ աւելի մարդիկ բոցերու մէջէն, հորերէ, մառաններէ ազատեր են հրշէջ դնդի չնորհիւ։

— Վիճակագրութեամբ հաստատուած է թէ՝ անցեալ տարի Լոնտոնի բնակչաց 100 ին 8 աւելցած է, իսկ չրչակայքը՝ 100ին 20։ Պէրլինի բնակչաց 100 ին 12, չրչակայիցն՝ 19։ Նիւ Եորքի 100 ին 20, և չրչակայիցն՝ 100ին 37։ Վիէննայի 100ին 11, և չրչակայիցն՝ 15։

— Հոլանտայի մէջ 100 հազար չափաց կայ։

— Պէրնի միջազգային դիւանի վիճակացոյցէն կ'երեւի թէ՝ Գերմանիա թղթատարութեան համար տարին 505 միլիոն 672 հազար ֆրանք ծախք կ'ընէ, և 30 միլիոն 794 հազար ֆրանք զուտ հասոյթ կ'ունենայ։ Գաղղիա՝ 208 միլիոն 542 հազար ֆրանք ծախք, և զուտ հասոյթ՝ 64 միլիոն 66 հազար ֆրանք։ Անգղիա՝ 263 միլիոն 756 հազար ֆրանք ծախք, և 100 միլիոն 783 հազար ֆրանք զուտ հասոյթ։ Միացեալ Նահանգները՝ 596 միլիոն 60 հազար ֆրանք ծախք, և 17 միլիոն 660 հազար ֆրանք զուտ հասոյթ։

— Հռոմայ Պապին մահուան առթիւ, բայց ի բազմազան ծանօթութիւններէ՝ անվկութիւն կը տրուի թէ՝ Վատիկանի արտաքին գործոց տեսուչ Ռամբոլա կարդինալը 30,000 ֆրանք թոշակ կը ստանայ. հովուական թղթակցութեան վերակացուն՝ 30,000 ֆրանք. յիշատակարանաց պաշտօնեան՝ որ օրինութիւնները կը հաղորդէ, 20,000 ֆրանք. Պապին ընթերցողն ու տաճարապետ՝ 12,000. սենեկապետը՝ 8000 ֆրանք։ Կարդինալաց թոշակն է 25,000 ֆրանք, որոնք կարդինալական խոյլն ընդունելու առթիւ 52,000 ֆրանք ծախք կ'ընեն նուէրի, ողորմութեան ու դիւանական տրոց համար։

— Պէրլինի փաստաբանաց ընկերակցութիւն չունէն վրայ ծանօթութիւններ կը տրուին։ Անցեալ տարի բժշկաց 100ին 30 ը՝ 3000 մարքէ քիչ, և 100ին 17ը՝ 3-5000 մարք չափեր են, իսկ փաստաբանաց 100 ին 10 ը՝ 3000 մարքէ քիչ, և 100 ին 12 ը՝ 5000 մարք չափեր են։

— Ամերիկայի Պրուքլին քաղաքի մէջ սափրիչներու արհեստ գործոցութեան մրցում մը կատարուեր է։ Հունգարացի սափրիչ մը՝ Ֆրանսուա՝ յաղթեր է ստանալ մրցանակն՝ 50 տալար։ Երկու վայրկեան մէջ չափազանցին գլխուն մազերը կարեր ու չարդարեր է։

— Անգղիոյ մէջ Հարաւ Ափրիկէի պատերազմի չքաղցրամ արուեր է ուրոպական ձիու մը, Հարաւային Ափրիկէի պատերազմէն ողջ վերադառնալուն համար, մինչդեռ ուրիշ բոլոր եւրոպական ձիերն ալ անչնչացեր են՝ երբեք չկրնալով տոկալ երկրին կլիմային։

— Ի Փարիզ տօքթոր Մունիէ բժշկական Ակադեմիային ծանօթութիւն տուեր է թէ՝ 22 տարեկան երիտասարդի մը ստամոքսէն հանած է 8 սուրճի դգալ, 3 պատառաքաղ, 1 սանտրի ակօս, 1 բանալի, 1 մանգ, 1 գանակի երկաթ, և այլն, ամենքն ալ սևցած, և 230 կրամ ծանրութեամբ։ Եւրիտասարդն՝ որ սաստիկ խիթերով կը չարչարուի եղեր, ստամոքսը պարպուելէ ետքը՝ 20 օրուան մէջ բոլորովին առողջացեր է։ Վեց ամիսէ ի վեր հետզհետէ կ'ելեր, և ցաւերը նո՛ր զգացեր է։

— Ամերիկայի մէջ չոգեկառաց ուղեւորք տարբք չեն վճարեր 75 քիլոկրամի համար. Գաղղիոյ մէջ՝ 30. Գերմանիոյ մէջ՝ 26։

— Հաշուեր են թէ՝ վազեմի ժամանակէ ի վեր գետնէն հանուած ոսկիներն եթէ չեզոքացուի մը չլինուին, 15 մեթր բարձրութիւն, 8 մեթր երկարութիւն կ'ունենան։

— Վենետիկի մէջ ննջեցեալին կեանց ու լաւ հանգամանաց ծանօթագիրը կը դնեն տանը վրայ։ Այս գրին մէջ կը նշանակուին նաև ննջեցեալին վերջին խօսքերն ու մահուանը պատճառ եղող հիւանդութիւնն ալ։

— Ջինաց քայլերգն ա՛յնչափ երկար է, որ կէս օր կը տեւէ՝ եթէ ամբողջ երգեն։

— Գերմանիոյ կայսրը Բոցդամի պալատին մէջ ամէն ազատներով կատարեալ խոնհարոց մը հաստատեր է, որպէս զի իւր կրտսերագոյն աղջիկն անդ խոնարհութեան վարժուի խոհարարապետութեան արամադրութեան ներքեւ։ Եթէ կայսեր մը աղջկան համար խոհարարական վարժութիւն պէտք է, ո՛րչափ առաւել՝ ուրիշ կարգի մարդոց աղջկանց համար . . .։

— Պերնիոյ կառավարութիւնն սկսեր է ազդու միջոցներ ի գործ դնել արբեցութեան դէմ։ Որոշեր է նուազեցնել գինետուներուն, ծանր տուրք առնուլ ոգելից ըմպելիքներէ, հսկել հանրային առողջապահութեան։ Պէտճիայիք առաւօտներն կը խմեն զօրութիւն տանելու դիտմամբ. կէսօրին՝ ախորժակ բանալու համար. ճաշէ ետքը՝ մարսողութիւնը դիւրացնելու դիտաւորութեամբ. աշխատութենէ ետքը՝ որպէս զի պակասած զօրութիւն տեղը լեցընեն. երեկոներն՝ հանգիստ քնանալու համար. չորեթ օրերը կը խմեն՝ վճարման օր ըլլալուն համար. կիրակի օրերը՝ իբրև հանգստեան օրեր՝ բոլորովին կ'արգիլուին. երկուշաբթի՝ հանդերձատան հետեւեալ օրն ըլլալուն համար. օդը ցուրտ ըլլայ՝ կը խմուն, տաք ըլլայ՝ կը խմուն. կարեւորութիւն չեն ընծայեր ո՛չ բժշկի և ո՛չ կնոջ զգուշութեանց։ Երկրին նահանգներէն Հայնօյի մէջ չատ աւելի է արբեցութեան մոլութիւնը. 48,660 դինետուն կայ այդ նահանգին մէջ, մինդեռ բնակիչք են 1 միլիոն 143 հազար։ Ահա այս սոսկալի ու ապականարար վիճակը՝ Պէլճիոյ մէջ խորին ուշադրութեան առարկայ եղած է։

— Պրուքլինի մէջ (Ամերիկա) նախորդ ամսոյ 9ին հետաքրքրական մըրցում մը կատարուեր է։ Ամէն տարի նոյն տեղն եղան ամենաքաջար մսկ պատրաստուած պիճիքներէն աւելի ուտելու յաջողութիւն ունեցող երկու հոգի կը ներկայանան, և ուրիշ տարբերներ մրցանակի արժանացած մարդիկ, ներկայ կը գտնուին իբր վճռատու։ Այս տարի մրցման ներկայացուցիչ են Միչէլ ու Ֆրէտերիք անուն երկու անձինք։ Սահմ՝ մրցման տեղին 100 տկան խարխիխա կերեր են ախորժակ բանալու համար. առաջինը չէ կրցեր ուտել որոշեալ քանակութեամբ միսն. իսկ երկրորդը մէկ ժամու և 40 վայրկեանի մէջ 5 լիտրայէ աւելի կերեր և մրցանակն առեր է։

— Գաղղիոյ ծովային բժիշկներէն Պ. Պրունէ տեղեկագրեր է թէ՝ ափիոնի մոլիներն օր ըստ օրէ կ'աւելնան Գաղղիոյ մէջ, թէ՝ երկրին գրեթէ բոլոր նաւահանգիստները միջնակարգ ընտանեաց քնակարանաց մէջ ափիոնի մոլիներու չատուկ տեղեր կան, և թէ՝ Թուլոնի ու Մարսիլիոյ մէջ բազմաթիւ ընտանիքներ կերակուրէ ետքը ծխախոտի տեղ ափիոն կը գործածեն։

— Գերմանիոյ մէջ 28 զաւակ ծներ է կին մը, որ արդ 45 տարեկան է։ Ուրիշ կին մ'ալ՝ 40 տարեկան, 23 զաւակ ծնած է։ Կան երեք կիներ ալ, որ 21 տկան զաւկի մայր եղած են։ Պէրլինի մէջ 13 և 20 զաւակաց ծնող 240 կիներ կը գտնուին։

— Ամերիկայի Շիքակօ քաղաքի բժիշկներէն Սըր Սէքէթ երկարատեւ հետազօտութեամբ հաստատեր է թէ՝ նեղացուցիչ և միանգամայն զանազան հիւանդութեանց սերմեր մարդկային մարմնոյն մէջ մնող մժեղները աւելի կ'ախորժին սեւ ու կարմիր գոյներէ, և երբէք չեն սիրեր դեղին գոյնը։ Ուստի մժեղներու նեղութիւնէն ու վնասներէն ազատելու համար պէտք է տուներն ու սենեակները դեղին գոյնով ներկել և դեղին գոյնով հանդերձ հագնիլ։

× × × ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐ

Ժողովրդեան մը ոյժը՝ իւր թուոյն առաւելութեամբ չկազմուիր, այլ գըլխաւորաբար իմացական արժանիքովը ու բարոյական կորովովը։

— Պէտք է աւելի գործով ու կեանքով քան թէ խօսքով քարոզել բարեպաշտութիւնը։

— Աչխարհի բոլոր գիւտերը՝ յարատեւութեան արդիւնք են։

— Հանճարը կը ժանգոտի առանց յարատեւութեան։

Լաւ է քնանալ քան թէ դէշ գործել։

— Ամէն կրնաք ուղեցոյց մ'է՝ մարդը դէպ ի բարոյականութիւն առաջնորդող։

— Կենաց պայքարին մէջ յաջողութեան ամենակարեւոր պայմանն է՝ առողջ միտք ու առողջ մարմին ունենալ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԲԱՄՊԱԿԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հունտերուն գնեստրիոնը, գաղեղու կերպը եւ տունկերուն խընամքը։ — Բամպակի առատարեր հունտերը ընտրելու համար՝ քաղցի մէջտեղը, այսինքն տունկերը աժեզ գտնուած և խաղողները կապելու համար իրենց պէտք ունեցած ատիչը արտադրած ժամանակ, մ'չ չատ ուշ և մ'չ ալ կանուխ, հաւաքել պէտք է։ Խոշտանները ձեռքով մի առ մի հաւաքելու ժամանակ, յաջորդ տարին լաւ արդիւնք կը տացուի։ Թէև այս պայմանաց հպատակելով հունտ պատրաստելը դժուարին է, բայց եթէ հունտի վաճառականներուն լաւ հունտ չծախելն ուշադրութեան առնըւի, այս դժուարութիւնն ոչինչ ըլլալը բացորոշ կ'երեւի։ Արմէհան աւանդ աշխատութեան չկայ յաջողութիւն, լաւ և դոհացուցիչ յաջողութիւն ալ ափերնիս կամար անկարելի կամքով կարծք պարզելու է գործուածութենց։ Հունտերը չցտնած, անգամ մը ձեռքէ անցընելով՝ գէշերը և ատրուածները զատելու է։ Ամանք՝ հունտերը ջրոյ մէջ ձգելով ընտրելու կերպը կը յանձնարարեն, ըսելով թէ՝ ջրոյ մէջ նետուած հունտերէն լաւերը ջրոյ մէջ նստած կ'ըլլան։ Թէև այս կերպով հունտերուն գէշերը կամ ատրուածները կը զատուին, բայց հունտերուն չատութեան կամ քիչութեան համեմատ ջուրը քիչցնել կամ չատցնել և ամանը միշտ տակն ու վրայ ընել հարկ ըլլալուն համար նախորդ կերպին չափ ընդունելի չէ։ Ամանք՝ ըստ վերնոյն՝ ջրի մէջցած ընտրուած հունտերը անմիջապէս ցանելը, ամանք ալ չցանելէ առաջ լաւապէս չորցնելը կը յանձնարարեն։ Թէև այս երկու միջոցներուն գործածութիւնը դիւրութենէն ո՛չ և ալ շլացած չ'ապիր, բայց՝ ըստ մեզ՝ ջրի մէջցած ընտրուած հունտերը ջրի հանելէ ետքը լաւապէս չորցնելու և մինչև սերմանաւի եղանակ պահելու է, վերոգրեալ պայմաններով ընտրուած հունտերէն ամանք՝ երկայնաթել բամպակի հունտին նման, բամպակի թելերով պատած կ'ըլլան։ Թէև ամանք՝ այս թելերուն բամպակի վրայէն հանուիլը և հողին մէջ ձգուելին և աճումին դիւրացնելու համար; աւազ և չոր պարունակող փոսի մը մէջ ժամանակ մը ձգել յանձնարարած են, բայց ասոնց բոլորին ալ անօգուտ ըլլալը երկար փորձերով հաստատած է. Հետեւաբար՝ բամպակի հունտը՝ քաղուած ժամանակ ցանելու է. սա ալ մտահան ընելու չէ թէ՝ բամպակի հունտը ձգելու համար խոնաւութեան կարօտ ըլլալուն, և չատ անգամ՝ ալ չոր և խոնաւութիւն հողին մէջ չգտնուելուն պատճառաւ ցանէ առաջ հունտերը ջրի մէջ ձգելու և կէտնելին կակուղցընելու է։ Աւելի պատ՝ ցանուած հունտը միշտաներէ ղերծ պահելու համար, չցանելէ առաջ մուրի ծուխի կամ մնթրալուրի և կամ ոչխարի ապրի լուծաջուրի մէջ մըթելու է։ Ասանց մէջէն մուրի ծուխը, միշտաներէ թռչնի պէս ազդելուն համար, աւելի արդիւնաւոր կրնայ ըլլալ։

Հունտերուն փտտումին առաջքը առնելու համար, պահանք վերոգրեալ լուծաջուրերու մէջ երկար ժամանակ ձգելու չէ. աւելի պատ՝ ցանելէ առաջ ալ չորցնելու է։

Բամպակենիները, ուրիշ հունտերու նման քիչ մը աճած ժամանակ, այսինքն՝ ճերմակ բլիթներները կանուչ փոխուած ատեն, իրենց պէտք եղած տաքութիւնը չեն կրնար գտնել, և եթէ երկար ժամանակ խանութի մէջ ձեան՝ կը փտուին։ Վերոյիշեալ կերպերով պատրաստուած հունտերը եթէ անմիջապէս չցանուին, հունտերէ օգտ մը պատելու չէ։

Յաւելու եղանակն ու կերպը։ — Հողը լաւ մը պատրաստուելէ և հունտերը ընտրուելէ ետքը՝ վերջին անգամ բլլալով, անգամ մ'ալ հերկելու է։ Թէև այս վերջին հերկին կատարելու ժամանակը, բամպակ մշակող ազգաց կիմնային հաստատ կ'որոշուի, բայց վերջին հերկը և հունտերուն սերմանուելի ժամանակը, թթուներները ծագած և որթերը ծլած ատեն, այսինքն գարնան առաջին օրերուն կը կատարուի։ Այս ալ՝ ըստ ազգային՝ Մարտի սկիզբէն մինչև Ապրիլ կ'երկարի։ Ջրէ զերկ արտերուն ցանքը ուշացնելու չէ։ Հունտերու ցանելու կերպին գալով՝ ամանք բամպակի հունտերը ձեռքով ցանելը կը նախամեծարեն. այլք փոխանակ սրակելու (սերվիճ) տողի վրայ կը ցանեն և ամէն մէկ տողի մէջ մէկ մեթր և մէկ հունտ մինչև միւս հունտ ալ 30 սանթիմեթր միջոց կատան։ Ամանք ալ գայլիկոններով կը սերմանեն։ Բամպակի հունտը ցանելու լաւ կերպը՝ սերմնացան գործիքներով կատարելն է։ Բամպակի հունտերը ցանուելէ յետոյ, թեթեւապէս հողով կը գոցուի։ Շատ խորունկ ցանելու չէ. այս կերպը ապարդիւն հետեւանքներ ունեցած է։ Կատային կամ կարծր հողերու ցանքին վրայ, փտտած բոյսերու աղբ կամ աւազ ածելու է։ Յանքը լմնցնելէ ետքը, հունտերուն ծլելու ժամանակին ըսպասելու է։ Այս ալ՝ հողին տաքութեան և հունտին խոնաւութեան և օդի վիճակին համեմատ, չատ կամ քիչ ժամանակի մը մէջ տեղի կ'ունենայ։ Այս տեղ ուշագրաւ կէտը՝ տունկերը օդի փոփոխութիւններէն պահպանելն է. այս պարագան լաւ տասնեակներով՝ անոր համեմատ ցանելու է։ Եթէ ցանքը չատ կանուխ կատարուի, հունտերը 15-20 օրէն կ'աճին։ Զով հողի մը ցանքը թեթև կերպով հողի խառնով մը եթէ ծածկուի, 5-10 օրուան կարճ ժամանակի մը մէջ բամպակները կ'երեւին։ Երկրագործներ ալ կան, որոնք բամպակը՝ նախ անկարանի մէջ ցանելէ և տունկ ստանալէ յետոյ, զանոնք բամպակի արտերուն մէջ կը տընկեն։ Ըստ մեզ՝ ասիկա լաւ միջոց մը չէ։

Տունկերուն խնամքը. — Հողին կարծրութիւնը՝ բամպակենիին հողէն դուրս ելնելուն արգելք կ'ըլլայ. անձրեւէ ետքը այս տեսակ հողերու մակերեսոյթին վրայ կազմուած կեղեւը պատռելու է։ Այս գործողութիւնը չատ խնամքի կարօտ է. եթէ ոչ՝ տունկերը արմատախիլ կ'ըլլան։ Տունկերը՝ հողէն բարձրացած և երկաթաձեւ տերեւներ գոյացած ատեն, արմատներուն չուրջը՝ թեթև կերպով՝ պետղելու (չափալամագ) և ջնասակար խոտերը մաքրելու է։ Տունկերը ջրելու համար բացուած ջրի ակօսները՝ արմատներուն ջնասելու չեն. խնամատարութիւնը՝ տունկերուն թեթեւակի ապղելու համար, ջրի ակօսները՝ տունկերէն յարմար հեռաւորութիւն ունենալու են։ Տունկերը՝ կերան դլխաւոր խնամքը՝ մարկեղեն է։ Առաջին մարկեղն (չափա), տունկերը անօսրացնելու է. դէշերը հետելու և լաւերը պահելու է։

ՍՈՒՐԵՆ ՀՈԼԼՈՒԱՅ Ս. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Պատ-վին հասէնդր թիր 38

ՍՈՒՐԵՆ ՀՈԼԼՈՒԱՅ

Ս. Ս. ՊԱՐԳՍՅԱՆ

ՄԱՐՔԵՏԻՆԳ Ս. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Պատ-վին հասէնդր թիր 38

ՊԻԼՄԵՐ ՀՈԼԼՈՒԱՅ

Գ. Ս. ՊԱՐԳՍՅԱՆ

ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՄԱՐՔԵՏԻՆԳ
Պատ-վին հասէնդր թիր 38

ՊՈՂՈՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՊԱՐԳՍՅԱՆ, ՊՍԱՀ ՍԱՀ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԹԻՒ 38

ՊՈՂՈՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՊԱՐԳՍՅԱՆ, ՊՍԱՀ ՍԱՀ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԹԻՒ 38

ՊՈՂՈՍ

ՅԱՌԱՋ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Տարեկան գինը 150 դրամ։ Վեց ամսուայ 75 դրամ։ Երեք ամսուայ 50 դրամ։ Արտասահման տարեկան 200 դրամ։

Հրատարակչատուն եւ տպարան՝ Ս. Պարգսեանի։ Խմբագրատուն՝ Ս. Պարգսեանի։

Ամէն տեսակ յայտարարութիւններ կ՚ընդունուին խմբագրատան մէջ։ Գինը տողը 10 դրամ։

Ձեռագիրները չեն վերադարձուիր։

Հասցէ՝ Պոլիս, Ս. Պարգսեան, Պատ-վին հասէնդր թիր 38։

Թիւ 1 Ուրբաթ, 1 Մայիս 1908 Տարի Ա

Ա. Ժողովի ընտրութիւնները կը մօտենան։ Ամէն կողմէ կը լսուի ընտրողներու ձայնը։ Ամէն կողմէ կը տեսնուի ընտրողներու շարժումը։ Ամէն կողմէ կը զգացուի ընտրողներու ոգեւորութիւնը։

Ընտրողներ կան, որոնք կ՚ուզեն ընտրել իրենց ամենէն ճարպիկ մարդիկը, որպէսզի անոնք կարենան ազատութեան օրերուն ամենէն աւելի օգտակար ըլլալ ազգին։

Ընտրողներ կան, որոնք կ՚ուզեն ընտրել իրենց ամենէն ազնիւ մարդիկը, որպէսզի անոնք կարենան ազատութեան օրերուն ամենէն աւելի օգտակար ըլլալ ազգին։

Ընտրողներ կան, որոնք կ՚ուզեն ընտրել իրենց ամենէն ուսումնական մարդիկը, որպէսզի անոնք կարենան ազատութեան օրերուն ամենէն աւելի օգտակար ըլլալ ազգին։

Ընտրողներ կան, որոնք կ՚ուզեն ընտրել իրենց ամենէն հարուստ